

DÜŞÜNELİM

ZAMAN İÇİNDE DEĞİŞEN GRUPLAR VE ROLLER

Dâhil olduğunuz gruplar ile bu gruplardaki rollerinizi tanıttığınız bir kompozisyon yarışmasına katılacağınızı düşününüz. Yarışma için bir ön hazırlık yapabilmek için aşağıdaki tabloya dâhil olduğunuz üç grup ve bu gruplardaki rollerinizi yazınız.

Dâhil Olduğum **İDRİS GÜNAY** duğum Roller

Adım ve Soyadım:

Gruplar

Roller

1. Aile,	1. Çocuk/Kardeş,
2. Okul Sınıfı,	2. Öğrenci,
3. Basketbol Takımı	3. Sporcu

Öznur'un yazdığı kompozisyonu inceleyiniz ve soruları cevaplayınız.

Merhaba arkadaşlar, ben Öznur (Görsel 1.1). An-nem, babam ve küçük kardeşimle Gaziantep'te yaşıyo-rum. Mustafa Kemal Ortaokulunda altıncı sınıf öğrenci-siyim. Okulumu, öğretmenlerimi ve arkadaşlarımı çok seviyorum. Okula servisle gittiğim için sabahları biraz erken kalkmam gerekiyor ancak bu disiplin güne zinde başlamamı sağlıyor.

Okul hayatım sadece derslerden ibaret değil. Öğret-menimiz her hafta sınıftan bir arkadaşımızı sınıf başka-nı seçiyor. Bu hafta sıra bana geldi. Bu sorumluluğun heyecanını yaşarken beden eğitimi öğretmenimizden aldığım bir haberle sevincim ikiye katlandı. Takım ar-kadaşlarımla sahaya çıkacak olmak beni şimdiden çok heyecanlandırıyor.

Okuldaki bu tatlı telaşım, yakında başlayacak olan Kurban Bayramı tatiliyle yerini aile ziyaretlerine bırak-a-

Verilen metne göre Öznur'un dâhil olduğu gruplar ve bu gruplarda sahip olduğu roller:

Aile grubu: Çocuk ve abla rolündedir.
Okul / Sınıf grubu: 6. sınıf öğrencisi ve sınıf başkanı rolündedir.
Okul Spor Takımı grubu: Takım oyuncusu / sporcu rolündedir.
Akraba grubu: Torun rolündedir.

KEŞFEDELİM

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Gör-sellerin hangi gruplarla ilişkili olduğunu söyleyiniz. Siz de gelecekte dâhil olabile-ceğiniz benzer gruplara ve bu gruplardaki rollerinize dair örnekler yazınız.

Grup:
Rol: **Grup: Müzik Grubu**
Rol: Müzisyen / Enstrüman Ustası

Görsel 1.2

Görsel 1.3

Grup:
Rol: **Grup: OKUL/ÜNİVERSİTE**
Rol: ÇÖĞRENCİ-MEZUN.)

Grup:
Rol: **Grup: Meslek Grubu**
Rol: Çalışan (Aşçı, Mühendis, Doktor vb.)

Görsel 1.4

Grup: **Grup: Sanat Grubu / Resim Kursu**
Rol: **Rol: Öğrenci / Kursiyer**

Gelecekte dâhil olunabilecek benzer gruplar ve roller: Gelecekte üniversite tiyatro kulübüne katılıp oyuncu rolü üstlenebilirim ya da TEMA Vakfı gibi bir sivil toplum kuruluşuna üye olarak gönüllü çevreci rolü alabilirim.

Zaman içinde değişen gruplar ve roller ile ilgili verilen yazılı, görsel ve dijital kaynakları inceleyiniz. Soruları cevaplayınız.

Hayatımız boyunca farklı gruplara dâhil olur ve bu gruplar içinde çeşitli roller üstleniriz. Dâhil olduğumuz bu gruplarda üstlendiğimiz roller; kişisel gelişimimiz, sosyal becerilerimiz ve toplumsal uyumumuzu etkiler.

Doğduğumuz andan itibaren içinde büyüdüğümüz ve sürekli olarak etkileşimde bulunduğumuz ilk grup ailemizdir (Görsel 1.6). Aile içinde çocuk, kardeş, ağabey, abla gibi roller üstleniriz. Aile içindeki bu roller, ilk sosyal deneyimlerimizi oluşturur ve temel ilişki becerilerimizi geliştirir. Çocuk rolü ile dürüstlük, saygı, sorumluluk gibi ahlaki değerleri ilk olarak anne ve babamızdan öğrenir- ken kardeş rolü ile paylaşma, birlikte yaşama, dayanış- ma gibi değerleri kazanırız.

Görsel 1.6

Aralarında kan bağı veya evlilik bakımından yakınlık bulunanlar akraba grubunu oluşturur. Sevgi, saygı ve şefkat duygularının yoğun olduğu bu grupta torun, yeğen, kuzen, hala, teyze, amca, dayı, babaanne, anneanne, dede gibi rollere sahip olabiliriz (Görsel 1.7). Akraba grubunda büyükleri sayma, küçükleri sevmek, paylaşma, dayanışma, sorumluluk alma, aidiyet gibi önemli değerleri öğreniriz. Bu değerler, toplumsal ilişkilerimizi güçlendirir ve bizi daha duyarlı bireyler hâline getirir.

Görsel 1.7

Çocukluğumuzdan itibaren hayatımızın büyük bir bölümünü sadece ailemizle değil, aynı zamanda arkadaş gruplarımızla geçiririz (Görsel 1.8). Bu gruplar- da arabulucu, planlayıcı gibi roller üstleniriz. Arkadaş grupları bireyin sosyalleşmesi, iletişim becerilerini geliştirme ve duygusal gelişiminde önemli bir rol oynar. Arkadaşlarımızla hem kaliteli hem de eğlenceli zaman- lar geçirir; paylaşmayı, empati kurmayı ve birlikte hare- ket etmeyi öğreniriz.

Görsel 1.8

Hayatımızın önemli bir bölümünü oluşturan eğitim sürecinde farklı gruplarda çeşitli roller üstleniriz. Okul ve sınıf, dâhil olduğumuz en önemli gruplardandır (Görsel 1.9). Sınıfımızda öğrenci, nöbetçi, sınıf başkanı gibi roller alabiliriz. Öğrenci rolüyle bilgi edinir, kendimizi geliştiririz. Okulda edindiğimiz deneyimlerle geleceğimizin temellerini atarız.

Ayrıca müzik eğitimi için dâhil olduğumuz bir grupta solist, saz ustası, gitarist gibi roller üstlenebiliriz. Aynı zamanda spor eğitimi için katıldığımız bir takımında da farklı rollere sahip olabiliriz. Tüm bu roller, hem akademik hem de sosyal gelişimimize katkıda bulunur.

Görsel 1.9

Eğitimimizi, kişisel gelişimimizi ve sosyalleşmemizi destekleyen; birçok katılımcının görüş ve deneyimlerini paylaştığı, konuların tartışıldığı odak gruplarında araştırmacı, proje koordinatörü, lider gibi roller üstlenebiliriz (Görsel 1.10). Ayrıca sivil toplum kuruluşlarında gönüllü olarak yer alabiliriz. Bu sayede toplumsal projelere katkıda bulunur, başkalarına yardım etme fırsatı yakalarız. Tüm bu roller hem toplumsal bilincimizi hem de aidiyet duygumuzu güçlendirir.

Bugüne kadar ailem içinde çocuk, evlat ve torun rollerini üstlendim. Okula başladığımda öğrenci rolünü, okul kulüplerinde üye rolünü, arkadaş çevremde ise oyun arkadaşı ve sırdaş rollerini üstlendim.

Yetişkinlik döneminde ise geçimimizi sağlayan, sosyal statümüzü belirleyen ve kendine özgü kuralları olan meslek gruplarında yer alırız. Bu dönemde iş hayatına atılarak çalışan rolünü üstleniriz. Meslek gruplarında öğretmen, pilot, doktor, çiftçi, terzi, mühendis, veteriner gibi rollere sahip olabiliriz (Görsel 1.11). Zamanla içinde yer aldığımız meslek grubunda idareci rolü de üstlenebiliriz. Meslek hayatımız boyunca iş birliği, iletişim, liderlik gibi önemli beceriler kazanırız.

Görsel 1.11

Gelecekte sahip olabileceğiniz rollere ilişkin kartları inceleyiniz ve etkinliği yapınız.

TÜBİTAK
(Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu) proje takımında yer alan çalışan bir öğrenci olmak

Kart 1

Görsel 1.12

Başarılı bir üniversite öğrencisi olmak

Kart 2

Görsel 1.13

Uluslararası müsabakalarda ülkesini temsil eden disiplin sahibi millî bir sporcu olmak

Kart 3

Görsel 1.14
Millî Sporcu Sümeyye Boyacı

Başarılı bir müzik grubunda enstrüman kullanan bir müzisyen olmak

Kart 4

Görsel 1.15

Topluma ve çevresine karşı duyarlı olan, bu alanda çeşitli faaliyetlere katılan bir sivil toplum kuruluşuna üye olmak

Kart 5

Görsel 1.16

Evlatları ve torunları tarafından sevilen bir aile büyüğü olmak

Kart 6

Görsel 1.17

İncelediğiniz örneklerden yararlanarak gelecekte dâhil olacağınız. Bu gruplardaki rollerinize ilişkin düşüncelerinizi aşağıdaki kartlar

Kart 1:
Hastanede şifa dağıtan, alanında uzman ve yardımsever bir doktor olmak.

Kart 1

Kart 2: Çevreyi koruyan bir yardım derneğinde toplumu bilinçlendiren gönüllü bir üye olmak.

Kart 2

Kart 3: Başarılı bir teknoloji şirketinde ülkemiz için yeni programlar üreten bir bilgisayar mühendisi olmak.

Kart 3

2) Şu anda dâhil olduğunuz gruplar ve bu gruplardaki rolleriniz zaman içerisinde nasıl değişebilir? Buna ilişkin varsayımlarınız nelerdir? Yazınız.

Cevap: Büyüdükçe hem fiziksel hem de zihinsel olarak gelişeceğim için ilgi alanlarım değişecek. Şu anda sadece bir ortaokul öğrencisiyim ama zaman ilerledikçe lise ve üniversite gruplarına dâhil olacağım. Okulum bittiğinde bir meslek grubuna katılarak çalışan rolünü üstleneceğim. Ayrıca ailemde şu an sadece bir çocukken, ileride bir ebeveyn olarak anne veya baba rolünü alacağım. Yaşım ilerledikçe üstlendiğim sorumluluklar da artacak.

Gelecek Derse Hazırlık

Ailenizden veya akrabalarınızdan biriyle geçmişte günümüze kadar dâhil olduğunuz gruplar ve bu gruplarda üstlendiği roller hakkında bir söyleşi yapınız.

Söyleşi yaptığınız kişinin geçmişten günümüze dâhil olduğu grupları ve bu gruplarda üstlendiği rolleri aşağıdaki tabloya listeleiniz.

Söyleşi yapılan kişi:

Babam (veya Annem)

Dâhil Olduğu Grup

Grupta Üstlendiği Rol

**Çocukluk
Dönemi**

*Kendi ailesi, ilköğretim sınıfı,
mahalle oyun grubu*

*Çocuk, kardeş, öğrenci,
oyun arkadaşı*

**Gençlik
Dönemi**

*Üniversite, spor kulübü,
tiyatro topluluğu*

*Üniversite, spor kulübü,
tiyatro topluluğu*

**Yetişkinlik
Dönemi**

*Kendi kurduğu aile, iş
yeri, yardım derneği*

*Baba, eş, mühendis,
dernek gönüllüsü*

Görsel 1.18

Rollerin doğru paylaşımı ailede mutluluğu artırıyor

... Ailede bireylerin rol paylaşımının aynı zamanda huzur ve mutluluğun sağlanması

için de en önemli faktörlerin başında geldiğini belirten Prof. Dr. Nevzat Tarhan 'Bireyler, tıpkı tiyatro sanatçıları gibi rolü neyi gerektirirse onu yerine getirir. Ailede ve sosyal hayatta da rollerimiz vardır. Anne rolü ayrı, baba rolü ayrı, çocukların rolleri ayrıdır. Ailede sevgi ve şefkat kavramlarını yaşatırsanız sorunların farkında olmadan düzeldiğini görürsünüz...' diye konuştu...

(Genel ağdan alınmıştır.)

Aile birliğine katkıda bulunan davranışlara örnekler yazınız. Cevap: Aile üyelerinin birbirine her zaman sevgi ve saygı göstermesi aile birliğini güçlendirir. Ev işlerini paylaşarak yardımlaşmak, sorunları bağırarak değil sakince konuşarak çözmek, akşam yemeklerinde bir araya gelmek ve dürüst davranmak ailedeki mutluluğu artırır.

Söyleşi yaptığınız kişinin zaman içinde ver aldığı grupları ve gruplardaki rollerinin

2015 (Doğum - Okul Öncesi): Aile Grubu -> Rol: Bebek / Çocuk | Hak: Beslenme, sevilme, korunma | Sorumluluk: Oyuncaklarını toplama, basit kurallara uyma.

2021 (İlkokul Dönemi): 1. Sınıf Grubu -> Rol: İlkokul Öğrenci / Oyun Arkadaşı | Hak: Oyun oynama, okuma-yazma öğrenme | Sorumluluk: Okul çantasını hazırlamak, öğretmenlerini dinlemek,

2026 (Günümüz / Ortaokul Dönemi): 6. Sınıf ve Okul Kulübü -> Rol: Ortaokul Öğrenci / Sınıf Başkanı / Bilim Kulübü Üyesi | Hak: Düşüncelerini özgürce söyleme, kulüp seçme | Sorumluluk: Sınıf düzenini sağlamak, kulüp projelerine katılmak, ödevleri zamanında yapmak,

2032 (Gelecek / Gençlik Dönemi): Üniversite ve Gençlik Dernekleri -> Rol: Üniversite Öğrencisi / Gönüllü Gençlik Lideri | Hak: Seçme-seçilme, akademik araştırma yapma | Sorumluluk: Proje üretmek, toplumsal dayanışmaya katkı

sunmak,

2038 ve Sonrası (Yetişkinlik Dönemi): Meslek Grubu ve Aile -> Rol: Doktor / Çalışan / Eş / Aile Büyüğü | Hak: Çalışma, dinlenme, kendi ailesini yönetme | Sorumluluk: Topluma hizmet etmek, ailesinin geçimini ve huzurunu sağlamak,

ETKİNLİK

Adı: Gelecekte dâhil olacağım gruplar ve rollerim
Amacı: Gelecekte dâhil olabileceği gruplar ve roller ile ilgili tahminlerde bulunma
Beceri: Çıkarım yapma
Süre: 2 ders saati

Yönerge:

Gelecekte hangi mesleği yapacağınızı hayal ediniz.
 Gönüllü öğrencilerden hayal ettikleri mesleği sınıfta paylaşmalarını isteyiniz.
 Gelecekte dâhil olmayı hayal ettiğiniz grupları ve bu gruplarda sahip olabileceğiniz rolleri söyleyiniz.
 İfade ettiğiniz gruplara ait rol, hak ve sorumluluk tablosunu doldurunuz.

Gelecek

GRUP

Aile

Hastane

ROL

Çocuk

Doktor

HAK

Güvenli ve sevgi dolu bir evde yaşamak

Sağlıklı ve güvenli bir ortamda çalışmak

SORUMLULUK

Ev kurallarına uymak ve aile büyüklerine yardım etmek

Hastaları en iyi şekilde tedavi etmek ve onlara güler yüz göstermek

Öğretmeninizin rehberliğinde sınıf mevcuduna uygun gruplar oluşturunuz. Doldurduğunuz tabloları sınıf panosuna asınız. Hazırlık ve panonun düzenlenmesi aşamasında şu malzemeleri ve kuralları göz önünde bulundurunuz.

- Karton veya büyük boy kâğıtlar: Tablolarınızı bu materyallerin üzerine çizin.
- Renkli kalem: Farklı grupları ve rolleri belirginleştirmek için renkli kalemlerden yararlanınız.
- Yapışkan notlar: Sınıf panosundaki diğer tabloları inceleyerek eksik bulduğunuz kısımlara yapışkan notlarla geri bildirim veriniz.

Sınıf panosundaki tüm tabloları incelerken şu sorulara cevap arayınız:

Öğrenciler "Hangi gruplara dâhil olmayı hayal etmişler?", "Benim tahmin etmediğim roller var mı?", "Hak ve sorumluluklarda hangi benzerlik ve farklılıklar var?"

Sınıf panosuna asılan tablolardaki eksik gördüğünüz noktaları yapışkan notlarla işaretleyiniz.

Etkinliği yaparken Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya özen gösteriniz.

Dâhil olduğunuz grupları ve bu gruplardaki rollerin zaman içindeki değişimini hak ve sorumluluklarınızı da göz önünde bulundurarak açıklamalı bir tarih şeridi hazırlayınız.

2014 Yılı: Dünyaya gözlerimi açtım. Aile grubuna katıldım. Torun ve evlat rolünü üstlendim. En temel sorumluluğum büyümek ve çevremden faydalı alışkanlıklar öğrenmekti. 2020 Yılı: İlkokula başladım. Okul grubuna katılarak öğrenci rolünü üstlendim. Okuma yazmayı öğrenmek ve öğretmenimin sözünü dinlemek yeni sorumluluğum oldu. 2024 Yılı: Ortaokula geçtim. Okulun robotik kodlama kulübüne katıldım ve ekip üyesi rolünü aldım. Grup arkadaşlarımla uyumlu çalışmak sorumluluklarıma eklendi. 2032 Yılı: Üniversiteye adım attım. Üniversite grubunda genç bir birey ve araştırmacı oldum. Mesleğime en iyi şekilde hazırlanmak en büyük görevim hâline geldi. 2036 Yılı: İş hayatına atıldım. Meslek grubunda çalışan bir birey oldum. İnsanlara yardımcı olmak ve ülkem için faydalı işler üretmek en önemli sorumluluğum oldu.

Sevgili Gelecekteki Ben, Şu an altıncı sınıfa giden mutlu bir ortaokul öğrencisiyim. Hayatımda çok değer verdiğim ailem, okulum ve oyun arkadaşlarım var. Şu anki en büyük sorumluluğum derslerime iyi çalışmak, bol bol kitap okumak ve çevreme karşı saygılı bir çocuk olmak. Biliyorum ki zaman su gibi akıp geçecek. Sen büyüdükçe dâhil olduğun gruplar ve taşıdığın roller değişecek. Farklı şehirlere gideceksin, yeni arkadaşlar edineceksin ve ileride bir meslek grubuna katılacaksın. Belki o zaman kendi ailen olacak ve anne ya da baba rolünü üstleneceksin. Bütün bu değişimler gelişmek ve olgunlaşmak için çok doğal. Senden tek isteğim, ileride hangi grupta olursan ol ve hangi rolü üstlenirsen üstlen, sorumluluklarını eksiksiz yerine getiren, adil ve iyiliksever bir insan olmandır. Gelecekte görüşmek üzere, kendine çok iyi bak!

İlk yazılı hukukların
kaynakları ve rolleri
şeyhlerdir.

İçinde
Tabirihihutned buğilunemü zilk
kgürtuupplhaardnae yfoi Blearbimilliez
soyradağemişsile de
mlulukradriim.iz
hep aynı kalır.

İçinde
Hittitler, Kuvukları
ilertanır, zedeğm
başlatmışlardır.
vardır.

İçinde
Boazıyı arolılllaerr'idmaizki
özhgauyrdt boyu
d üsünce
seavyaemsi enddeer
bircoakn cbaikli bazı
sorumlulukl aardınamızı
yett işşımı şı işr t. i r

Üstlendiğimiz
rLoildleyranlı itaarm paarmayını
icatd eotgmışştlaendir.
kazanırız.

AZsamuralanır
ilerlkeudridküçük laçriinde
tibcualruentd kuogloumni
sgaryuepslainr dvee çbiuv
y gruplarda
taşınım Anadoluya
gleentidrmigişmleiz droirl.
değişebilir.

Babiller tarihte
bilinen ilk yazılı
olabilmiş bir afaszala
rolümHüazm omulaibrialibr.i
Kanunları'nı
yapmışlardır.

1. ÇIKIŞ
2. ÇIKIŞ
3. ÇIKIŞ
4. ÇIKIŞ
5. ÇIKIŞ
6. ÇIKIŞ
7. ÇIKIŞ
8. ÇIKIŞ

Zaman içinde
değişen rollerimiz